

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (ОК02)
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА
Обсяг (3 кредити/90 годин)

другого рівня вищої освіти

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

*Левченко Наталія Михайлівна,
д. держ. упр., професор
Професор кафедри бізнесу та управління*

Контактна інформація:

- *levchenko@zr.edu.ua;*
- *аудиторія 368*

Час і місце проведення консультацій:
за розкладом

ОПИС КУРСУ

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів системного розуміння процесів розвитку підприємства та набуття практичних умінь обґрунтовувати, планувати й реалізовувати зміни в його діяльності. Курс поєднує стратегічний, економічний, виробничий і проєктний підходи до управління та орієнтований на майбутніх фахівців технічних спеціальностей, які працюватимуть у виробничих, інженерних, технологічних і підприємницьких структурах.

Під час вивчення дисципліни здобувачі опановують методи аналізу ринкового середовища й потенціалу підприємства, формування бізнес-моделі та конкурентних переваг, вибору напрямів розвитку і визначення пріоритетних проєктів. Особлива увага приділяється розвитку виробничих систем, технологічній модернізації та цифровізації, плануванню ресурсів, строків і бюджету проєктів, оцінюванню інвестиційної привабливості, пошуку джерел фінансування, управлінню ризиками й змінами, а також оцінюванню економічних і виробничих результатів.

Практичне опанування дисципліни передбачає підготовку проєкту розвитку підприємства. Працюючи над ним, здобувачі зможуть провести діагностику проблеми, визначити цілі та очікувані результати, скласти план робіт і бюджет, обґрунтувати потребу в інвестиціях і представити запропоноване рішення. Набуті знання й уміння дадуть змогу застосовувати інженерні та технологічні компетентності для розроблення реалістичних рішень, спрямованих на підвищення продуктивності, якості й конкурентоспроможності підприємства.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета – засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ та здобуття практичних навичок щодо обґрунтування напрямів розвитку підприємства, оцінювання його ринкового й виробничого потенціалу, розроблення та планування проєктів розвитку, визначення потреби в ресурсах і фінансуванні, управління реалізацією змін та оцінювання їх впливу на ефективність і конкурентоспроможність підприємства.

2. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Компетентності:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми з матеріалознавства у професійній діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні:

СК1. Здатність виявляти та ставити проблеми у сфері матеріалознавства, приймати ефективні рішення для їх вирішення.

СК2. Здатність планувати та проводити дослідження у сфері матеріалознавства в лабораторних і виробничих умовах із використанням сучасних методів та методик експерименту.

СК5. Здатність до критичного аналізу та прогнозування характеристик нових та існуючих матеріалів, параметрів процесів їх отримання, оброблення і використання у виробках.

СК6. Здатність розуміти та використовувати математичні й числові методи моделювання властивостей, явищ та процесів.

СК7. Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність досліджень, технологічних процесів та інноваційних розробок з урахуванням невизначеності умов і вимог.

СК12. Здатність розробляти та реалізовувати проєкти в сфері матеріалознавства та дотичні міждисциплінарні проєкти.

Результати навчання:

ПРН5. Приймати ефективні рішення в нових ситуаціях або непередбачених умовах з урахуванням їх можливих наслідків, оцінювати і порівнювати альтернативи, оцінювати технічні, економічні, екологічні та правові ризики.

ПРН7. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері матеріалознавства та дотичних міждисциплінарних напрямів, визначати цілі й потрібні ресурси, планувати роботи, організовувати роботу колективу виконавців, здійснювати захист інтелектуальної

власності.

ПРН16. Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні концепції менеджменту та ділового адміністрування.

ПРН19. Розробляти комплексний дизайн нових матеріалів і виробів на їх основі з урахуванням експлуатаційних властивостей та умов використання.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Володіння знаннями та навиками з:

- економіки та організації виробництва;
- менеджменту.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних робіт, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Управління сталим розвитком підприємств в умовах невизначеності та технологічних змін	-
2	Тема 2. Проектний підхід до управління розвитком підприємств: ініціація та обґрунтування доцільності проекту розвитку	Формування бізнес-моделі та обґрунтування доцільності проекту (2 год)
3	Тема 3. Стратегічна діагностика підприємства: SWOT-аналіз потенціалу його розвитку та можливість комерціалізація матеріалознавчих інновацій	-
4	Тема 4. Аналіз заінтересованих сторін і формування команди проекту розвитку	Аналіз заінтересованих сторін і формування команди проекту (2 год)
5	Тема 5.. Гнучке планування проекту з модернізації та впровадження інновацій	-
6	Тема 6. Життєвий цикл проекту: календарне планування й управління строками проекту розвитку	Планування проекту (2 год)
Змістовий модуль 2		
7	Тема 7. Планування ресурсів, бюджету, грантового фінансування та ESG-інвестування проекту розвитку	Планування ресурсів, бюджету, грантового фінансування та ESG-інвестування проекту розвитку (2 год)
8	Тема 8. Оцінювання техніко-економічної ефективності проекту розвитку за сценарним підходом	Оцінювання техніко-економічної ефективності проекту розвитку за сценарним підходом (2 год)
9	Тема 9. Управління ESG-ризиками проекту, альтернативами та стійкістю ланцюгів постачання	Управління екологічними, соціальними та корпоративними проектними

		ризиками (2 год)
10	Тема 10. Моніторинг результатів і цінності проекту	
11	Тема 11. Управління інтелектуальною власністю у проектах з розвитку підприємства: охорона прав, трансфер і комерціалізація	
12	Тема 12. Підвищення конкурентоспроможності підприємства в мінливому середовищі: ІІІ-агенти управління проектами, цифрова паспортизація продукту та СВАН	-

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Загальний тематичний план

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Самостійна робота
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Управління сталим розвитком підприємств в умовах невизначеності та технологічних змін	Опрацювання базової та допоміжної літератури з курсу
2	Тема 2. Проектний підхід до управління розвитком підприємств: ініціація та обґрунтування доцільності проекту розвитку	Написання есе з обґрунтування доцільності проекту (обраного за самостійним вибором)
3	Тема 3. Стратегічна діагностика підприємства: SWOT-аналіз потенціалу його розвитку та можливість комерціалізація матеріалознавчих інновацій	Вивчення сильних та слабких сторін реалізації інноваційних проектів в Україні
4	Тема 4. Аналіз заінтересованих сторін і формування команди проекту розвитку	Вивчення досвіду вітчизняного бізнесу з формування політики взаємодії зі стейкхолдерами. Підготовка до практичних занять
5	Тема 5.. Гнучке планування проекту з модернізації та впровадження інновацій	Ознайомлення з класичними методами планування проектів
6	Тема 6. Життєвий цикл проекту: календарне планування й управління строками проекту розвитку	Підготовка до змістовного модулю.
Змістовий модуль 2		
7	Тема 7. Планування ресурсів, бюджету, грантового фінансування та ESG-інвестування проекту розвитку	Участь у вебінарах з тематики курсу. Підготовка рефератів.
8	Тема 8. Оцінювання техніко-економічної ефективності проекту розвитку за сценарним підходом	Вивчення досвіду бізнесу з управління вартістю проекту. Підготовка до практичних занять
9	Тема 9. Управління ESG-ризиками проекту, альтернативами та стійкістю	Поглиблене вивчення літератури. Підготовка до практичних занять

	ланцюгів постачання	
10	Тема 10. Моніторинг результатів і цінності проекту	Поглиблене вивчення літератури з формування ESG-звітності
11	Тема 11. Управління інтелектуальною власністю у проектах з розвитку підприємства: охорона прав, трансфер і комерціалізація»	Ознайомлення з нормативно-правовою базою з питань захисту інтелектуальної власності
12	Тема 12. Підвищення конкурентоспроможності підприємства в мінливому середовищі: ІІІ-агенти управління проектами, цифрова паспортизація продукту та СВМ	Написання есе.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Управління розвитком підприємств» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Матеріалознавство та термічна обробка металів» зі спеціальності G8 «Матеріалознавство» / Укл. Н.М. Левченко. Запоріжжя. НУ «Запорізька політехніка», 2026, 38 с.

2. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Управління інноваційними проектами» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Матеріалознавство та термічна обробка металів» зі спеціальності G8 «Матеріалознавство» / Укл. Н.М. Левченко. Запоріжжя. НУ «Запорізька політехніка», 2026, 38 с.

Літературні джерела:

Базові

1. Блага Н. Управління проектами: навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с

2. Горбаченко С.А. Проектний менеджмент. Одеса. НУ «Одеська юридична академія». 2020. 263 с.

3. Дунська А.Р. Управління проектами розвитку міжнародного бізнесу: конспект лекцій. Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022.- 134 с.

4. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. – 416 с.

5. Москвін, С.О. Проектний менеджмент : Навчальний посібник [Текст]. К. : Лібра, 2018. - 366 с.

6. Мамотова Т.В., Молоканова І.А., Чикаренко І.А., Чикаренко О.О. Управління проектами. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 120 с.

7. Сазонець І.Л., Ковшун Н.Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник. — Київ: «Центр учбової літератури», 2021. — 208 с.

8. Старченко Г. В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. Чернівці: видавець Брагинець О. В., 2018. 306 с.

9. Шинкарук Л.В. Деліні М.М., Суханова А.В., Алексєєва К.А. Управління бізнес-проектами: навчальний посібник. Київ : НУБіП, 2021. 325 с.

10. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками : Навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с

Допоміжні

1. Бушуєв С.Д. Словник-довідник з питань управління проектами. УАУП. – Київ : Деловая Украина, 2001. – 640 с.

2. Васильєв О. В. Краудфандинг – сучасний інструмент фінансування розвитку інтелектуального капіталу / О. В. Васильєв, С. С. Матющенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 18. – С. 36 – 40.
3. Данченко О.Б., Занора В.О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень. Черкаси. 2019. URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1235/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%94%D0%B0%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%97%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D1%80%D0%B0.pdf
4. Когон К., Блейкмор С., Вуд Д. Керування проектами: для «неофіційних» проект-менеджерів. Фабула. 2019.
5. Маматова Т. В. Особливості механізмів імплементації «чутливості до конфліктів» у проектах публічного сектору / Т. В. Маматова // Аспекти публічного управління. – 2017. – Том 5. – № 5-6(43-44). – С. 27–34. doi: 10.15421/15201714.
6. Ніколаєв В.П., Ніколаєва Т.В., Свтушенко Г.І., Попович Л.О. Фінансовий менеджмент проектів і програм : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. - 400 с.
7. Хінгі Д. Основи управління проектами. Фабула. 2020. – 272 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://doingbusiness.org/> - щорічне рейтингове дослідження «Ведення бізнесу».
2. <http://ukrproiect.gov.ua/> - офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та управління національними проектами
3. <http://me.kmu.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
4. <http://ukrstat.gov.ua/> - офіційний сайт Державної служби статистики України.
5. <http://www.bank.gov.ua/> - офіційний сайт Національного банку України.
6. <http://www.eba.com.ua/> - офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації в Україні.
7. Інформаційний ресурс з описом інформаційної системи для: управління проектами «P5» компанії Primavera Systems Inc. - URL: www.primavera.com
8. Інформаційний ресурс з проблематики управління проектами. URL: www.proiect.narod.ru/
9. Інформаційний ресурс Міністерства економіки України і уповноваженого органу з державних закупівель. URL: www.me.gov.ua
10. Інформаційний ресурс Світового банку (МБРР) з описом проектів і процедур проектних закупівель. URL: www.worldbank.org
11. Методологія TenStep URL: <http://www.tenstep.com.ua>.

ПОЛІТИКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Управління розвитком підприємств» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної здобувачами усіх видів аудиторної та навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь у межах навчальних модулів шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного та підсумкового контролю, з наступним приведенням рейтингової оцінки в балах.

Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Управління розвитком підприємств» поділяється на 2 змістовних модуля, у межах яких розподілені теми. Ступінь вивчення здобувачами кожної теми дисципліни контролюється наведеними нижче методами під час аудиторних занять, тестуванням за підсумками вивчення тем у межах кожного модулю, проведення підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене

опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;

- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;

- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;

- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

Здобувачі зобов'язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf) та інших нормативних документів НУ «Запорізька політехніка». Не допускаються академічний плагіат, фабрикація або фальсифікація даних, списування, виконання оцінюваної роботи іншою особою, недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, та інші порушення академічної доброчесності.

Використання генеративного штучного інтелекту. Використання технологій генеративного штучного інтелекту здійснюється відповідно до Декларації про принципи використання генеративного штучного інтелекту в НУ «Запорізька політехніка». Допустимий рівень використання ШІ визначається умовами конкретного навчального завдання. У разі його використання здобувач повинен дотримуватися встановлених вимог щодо зазначення такого використання та самостійно перевіряти достовірність використаної інформації.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей: згідно Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають поточний, рубіжний (модульний) та підсумковий контроль.

Оцінювання знань та набутих навиків за темами здійснюється у такий спосіб:

Поточне тестування та самостійна робота												Сума (3M1+ 3M2)/2 (100+100)/ 2
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
20	20	20	15	15	10	20	20	20	15	15	10	100

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовний модуль №1 (T1, T2, T3, T4, T5)	Змістовний модуль № 2 (T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	$ПК = (ПК\ 1 + ПК\ 2)/2$
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$РМК = (РМК\ 1 + РМК\ 2) / 2$
Підсумок		$(ПК + РМК) / 2$

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, підсумкова оцінка виставляється за результатами екзамену. Контрольні питання до екзамену розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>.

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Академічна взаємодія. Учасники освітнього процесу дотримуються принципів взаємної поваги, академічної етики, недискримінації та толерантності. При виникненні конфліктної ситуації учасники освітнього процесу мають керуватись «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті «Запорізька політехніка»» https://zp.edu.ua/uploads/pubdocs/2023/Nakaz_N84_vid_04.04.23.pdf. Цифрові пристрої можуть використовуватися під час занять у навчальних цілях за умови, що це не перешкоджає освітньому процесу.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Для роботи потрібні особистий доступ до Moodle НУ «Запорізька політехніка». Для командної роботи можуть використовуватися дозволені університетом хмарні сервіси та засоби відеоконференцій.